

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ



Το πρώτον Αποστολικόν κήρυγμα εις την Πάφον
Πράξ. ιγ, 6-12

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΕΤΟΣ ΜΒ΄

ΑΡ.487 - 488

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ
Απόστολος: Β' Τιμ. δ' 5 – 8
Ευαγγέλιον: Μάρκ. α' 1 - 8
3 Ιανουαρίου 2021

«Εγένετο Ιωάννης βαπτίζων εν τη ερήμω» (Μαρκ. 1,4)

Κυριακή πριν από τη μεγάλη γιορτή των Θεοφανείων σήμερα και η Εκκλησία, προετοιμάζοντάς μας, μάς παρουσιάζει τη μορφή και το έργο του Προδρόμου. Δύο από τα τέσσερα Ευαγγέλιά μας, το κατά Μάρκον και το κατά Λουκάν, ξεκινούν με τη μοναδική αυτή φυσιογνωμία. Απ' αυτό και μόνο το γεγονός φαίνεται η μεγαλοσύνη του Προδρόμου. Σ' αυτόν ας αφιερώσουμε, σήμερα, τα λίγα λεπτά του κηρύγματος.

Άγιοι και μεγάλοι υπήρξαν ανά τους αιώνες πολλοί. Υπήρξαν άνθρωποι, οι οποίοι για την αγιότητά τους, «ουκ είδον θάνατον». Δεν πέθαναν, αλλά μεταφέρθηκαν ζώντες εις τους ουρανούς, όπως ο προφήτης Ηλίας και ο δίκαιος Ενώχ. Υπήρξαν άλλοι, όπως ο Απόστολος Παύλος, που έλεγαν ενσυνείδητα «ζω ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός». Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος, όμως, διαφέρει από όλους αυτούς. Και θα διαφέρει και θα υπερέχει από όλους τους ανθρώπους οι οποίοι θα περάσουν από τη γη μέχρι τη συντέλεια των αιώνων. Γιατί είναι ο μόνος για τον οποίο έχουμε τη ρητή διαβεβαίωση του Χριστού ότι «ουκ εγήγερται εν γεννητοίς γυναικών μείζων αυτού». Δεν γεννήθηκε μεγαλύτερος από αυτόν.

Η γέννησή του έγινε κατά τρόπον θαυμαστόν: Από γέροντα πατέρα, τον ιερέα Ζαχαρία, και ηλικιωμένη και στείρα μητέρα, την Ελισάβετ, ύστερα από επαγγελία του Θεού. Ο άγγελος προανήγγειλε, πριν τη γέννησή του, ότι «έσται μέγας ενώπιον του Κυρίου», θα αναδειχθεί, δηλαδή, μέγας ενώπιον του Κυρίου.

Τρεις είναι οι κύριοι λόγοι που τον ανέδειξαν «μέγαν ενώπιον του Κυρίου».

Ήταν πρώτα ο άγιος βίος του. Ζούσε με αυστηρή εγκράτεια και θαυμαστή λιτότητα. Το Ευαγγέλιο μάς πληροφορεί ότι η τροφή του ήταν πτωχότατη και την αποτελούσαν «ακρίδες και μέλι άγριον». Και η ενδυμασία του ήταν απέριπτη και πενιχρή. «Ην ενδεδυμένος τρίκας καμήλου και ζώνην δερματίνην περί την οσφύν αυτού»: Έτσι δεν σπαταλούσε χρόνο για τη συντήρησή του και αφιέρωνε όλες τις δυνάμεις του στην υπηρεσία του θελήματος του Θεού.

Η ταπείνωσή του ήταν, επίσης, αξιοθαύμαστη. Η φήμη του ήταν μεγάλη και λαός τον σεβόταν, μέχρι σημείου που ο Ηρώδης και οι Φαρισαίοι να μην τολμούν να τον θίξουν λέγοντας «φοβούμεθα τον όχλον, πάντες γαρ έχουσι τον Ιωάννην ως προφήτην». Κι όμως ο ίδιος δεν δυσκολευόταν να λέει ότι δεν είναι άξιος να σκύψει και να λύσει «τον ιμάντα των υποδημάτων του Χριστού».

Ήταν ύστερα και το έργο του, αιτία για να αναδειχθεί μέγας ενώπιον του Θεού ο Πρόδρομος. Κι είχε αυτό το έργο δύο σκέλη. Ήταν πρώτα το κήρυγμά του για μετάνοια, για επιστροφή στον δρόμο του Θεού και για κοινωνική δικαιοσύνη. Το «Μετανοείτε· ήγγικε γαρ η βασιλεία των ουρανών» είχε σημαντικά αποτελέσματα. Πολλοί «επέστρεφαν επί Κύριον τον Θεόν αυτών», εξομολογούνταν τις αμαρτίες τους και εβαπτίζονταν στον Ιορδάνη από αυτόν. Αυτή η εξομολόγηση δεν παρείχε άφεση αμαρτιών. Και το βάπτισμα δεν χάριζε τη σωτηρία. Αυτά ήταν αποτέλεσμα του απολυτρωτικού έργου του Χριστού, του πάθους και της αναστάσεώς Του, που δεν είχαν, ακόμα, πραγματοποιηθεί. Οι άνθρωποι τότε απλώς αυτοδεσμεύονταν να μην επιστρέψουν στην προηγούμενη αμαρτωλή ζωή τους.

Το έργο του Προδρόμου συνίστατο, ύστερα, και στη σθεναρή αντίδρασή του κατά της διαφθοράς, της ανηθικότητας και της ανομίας από οπουδήποτε κι αν αυτά προέρχονταν. Η γλώσσα του καυτηρίαζε οποιονδήποτε παρεκτρεπόταν. Τους Φαρισαίους, οι οποίοι τότε ήταν πανίσχυροι, αφού λίγο αργότερα και αυτόν τον Κύριον κατόρθωσαν να σταυρώσουν, τους ονόμαζε «όφεις» και «γεννήματα εκιδνών». Στον βασιλιά Ηρώδη, που ζούσε παράνομα με τη γυναίκα του αδελφού του, παρά την εξουσία που είχε να τον θανατώσει, φώναζε καθημερινά: «Ουκ έξεστί σοι έχειν την γυναίκα του αδελφού σου». Δεν επιτρέπεται σε σένα, του έλεγε, που είσαι σ'αυτή τη θέση από τον Θεό, να δίνεις τέτοιο παράδειγμα στον λαό. Αυτή η παρρησία και η αμεροληψία του τον κατέστησαν, όντως, «μέγαν ενώπιον του Θεού».

Τέλος, λόγος για τη μεγαλοσύνη του κατέστη και το μαρτύριό του. Γνωστές σε όλους είναι οι λεπτομέρειες του μαρτυρίου του. Σε συμπόσιο, κατά την επέτειο των γενεθλίων του Ηρώδη και για επιβράβευση του χορού της κόρης της Ηρωδιάδας, αποκεφαλίστηκε ο Βαπτιστής για να κατευνάσει τη μανία της και την εκδικητικότητά της η παράνομη συμβία του Ηρώδη. Θα μπορούσε ο Πρόδρομος να αποφύγει το μαρτύριο. Αν σιωπούσε, έστω και στη φυλακή, αν σταματούσε τους ελέγχους και δεν ήταν ενοχλητικός στους παρανομούντας, θα γλύτωνε από τον θάνατο. Έμεινε όμως άκαμπος στις αρχές του γι'αυτό και ανεδείχθη μέγας ενώπιον του Κυρίου.

Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος δεν ήταν ένας μεγάλης ηλικίας άνθρωπος όπως τον φαντάζονται πολλοί. Ήταν ένας νέος τριάντα χρονών. Με όλους τους πειρασμούς και τις προκλήσεις της ζωής μπροστά του. Είχε, όμως, ιεραρχήσει ορθά τις αξίες της ζωής και μένει παράδειγμα για όλους μας. Σήμερα, πρώτη Κυριακή του νέου έτους, παρουσιάζοντας η Εκκλησία σ'εμάς τον Βαπτιστή του Κυρίου, μάς δίνει και ένα πρότυπο ζωής. Έναν κανόνα βίου προς τον οποίο καλούμαστε να ευθυγραμμίσουμε τη ζωή μας. Ας τον μιμηθούμε. Θα είναι η μεγαλύτερη τιμή που θα μπορούσαμε να προσφέρουμε σ'αυτόν.

† Ο Πάφου Γεώργιος

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

Απόστολος: Εφεσ. δ' 7 – 13

Ευαγγέλιον: Ματθ. δ' 12 - 17

10 Ιανουαρίου 2021

Κυριακή μετά τα Φώτα σήμερα και δεν έχει σβήσει από τα αυτιά μας, ακόμη, ο ήχος της ουράνιας υμνολογίας που ζήσαμε την ημέρα των Θεοφανείων, ακούγοντας το «Ἐν Ἰορδάνη βαπτιζομένου σου, Κύριε...» και το «Ἐπεφάνης σήμερον τη οικουμένη...». Υποκλινόμαστε στην άπειρη συγκατάβαση του Θεού. Ο τριαδικός Θεός φανερώνεται στον άνθρωπο, οι ουρανοί ανοίγουν και το Πνεύμα το Άγιον κατεβαίνει σαν περισσότερά και μένει πάνω στον Υιό. Φωνή ἐξ' ουρανού ακούεται «Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα».

Ο Κύριός μας, ταπείνωσε τον εαυτό Του, πήρε μορφή δούλου και έγινε άνθρωπος για να υπηρετήσει και να σώσει τον άνθρωπο από το σκοτάδι της αμαρτίας. «ἤγγικεν ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Κατά τον προφήτη Ησαΐα «φῶς ἀνέτειλεν ἡμῖν». Ο Χριστός μετά τη βάπτισή Του στον Ιορδάνη ποταμό φεύγει στην ἔρημο προσευχόμενος και νηστεύοντας για σαράντα μέρες και νύχτες, οὕτως ὥστε να προετοιμασθεῖ για τη δημόσια, πλέον, δράση Του. Ο Ιωάννης ο βαπτιστής συλλαμβάνεται από τον Ηρώδη και φυλακίζεται. Ἐχει ἤδη εκπληρώσει το προφητικό και προδρομικό ἔργο του περί του ερχομού του Χριστού κι ἔχει προδιαθέσει τις καρδιές των ανθρώπων για την υποδοχή του ευαγγελικού κηρύγματος.

Αφού ο Χριστός λαμβάνει γνώση της φυλάκισης του Προδρόμου, αποφασίζει και φεύγει από την Ναζαρέτ και πορεύεται στη Γαλιλαία, όπου εγκαθίσταται στην πόλη Καπερναούμ. Είναι μια περιοχή που κατοικείται από όλα τα ἔθνη. Τόσο από ειδωλωλάτρες ὅσο και από Ιουδαίους. Ἐτσι εκπληρώνεται η προφητεία του Ησαΐου «γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα». Ο προφήτης Ησαΐας αναφέρεται στο σημερινό ευαγγέλιο για τους Ιουδαίους ως τον λαό τον «καθήμενο ἐν σκότει» όπου εἶδε «φῶς μέγα». Οι Ιουδαῖοι είχαν την διδασκαλία των προφητῶν για τον ερχομό του Χριστού και ἔτσι ἦταν προετοιμασμένοι για να τον δεχθὺν πιο εύκολα, οι δε εθνικοί οι οποίοι ζούσαν μέσα στην ασέβεια, την ειδωλολατρία και την αμαρτία, μη ἔχοντας γνώση περι του αληθινού Θεού, παρομοιάζονται ως «καθήμενοι ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου» στους ὁποίους «φῶς ἀνέτειλεν».

Ὅλη ἡ Γαλιλαία ζει στην σκιά θανάτου εξαιτίας της αμαρτίας. Καταδεικνύεται ἔτσι, ὅτι ο Χριστός δεν είναι τυχαία που ξεκίνησε τη δημόσια δράση Του από τη Γαλιλαία απευθύνοντας σε ὅλο τον λαό, Ιουδαίους και Ἐθνικούς, τη σωστική πρόσκληση «μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Ἡ πρόσκληση του Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ για μετάνοια είναι διαχρονική και επίκαιρη, αφορά ὅλους μας και μας δείχνει τον δρόμο που

οδηγεί προς το φως, για τη σωτηρία της ψυχής μας. Το «μέγα φως» είναι η παρουσία του Χριστού στον κόσμο.

Το Φως είναι σημάδι του Θεού τόσο στην Παλαιά, όσο και στην Καινή Διαθήκη. Στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης ο Θεός αποκαλύπτεται μέσα στο φως, στην καιομένη βάτο, στις βροντές και αστραπές στο όρος Σινά, σε φωτεινή νεφέλη μέσα στην Έρημο. Στην Καινή Διαθήκη η Γέννηση του Κυρίου, η Βάπτισή Του, η Μεταμόρφωση, η Ανάσταση, η Πεντηκοστή πλημμυρίζουν τον κόσμο με το φως της Θεότητας.

Ιδιαίτερος σήμερα που αμφισβητούνται τα πάντα και έχουμε όλοι απομακρυνθεί από τον Θεό, δίκως πολλές φορές να το αντιλαμβανόμαστε, έχουμε ανάγκη αυτού του θείου φωτός για να οδηγηθούμε στον σωστό δρόμο. Σήμερα η ανηθικότητα θεωρείται ελευθερία, η αισχρολογία και η βλασφημία καθημερινή συνήθεια, το μίσος και η βία φυσική έξη. Ο φόβος, η αβεβαιότητα, η καχυποψία και η φτώχεια τρομάζουν τον σημερινό άνθρωπο. Η κατάθλιψη ο πόνος, η απελπισία είναι ζωγραφισμένη στα πρόσωπα των πολλών.

Έρχεται, σ'αυτή την κατάσταση, η Εκκλησία να μας υπενθυμίσει ότι δεν είμαστε μόνοι. Ο παντοδύναμος Θεός είναι μαζί μας. «Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε» φώναξε στους μαθητές Του όταν ήταν στο πλοίο και κινδύνευαν να βυθιστούν από τα τεράστια κύματα. Και όταν ο Πέτρος φοβούμενος την ταραχή και τα κύματα της θάλασσας άρχισε να βυθίζεται, ύψωσε το βλέμμα και τα χέρια προς τον Κύριο κραυγάζοντας «Κύριε σῶσόν με», αμέσως ο Κύριος άπλωσε το χέρι και τον κράτησε.

Η ζωή μας είναι, πράγματι, σαν την θάλασσα. Άλλοτε αγριεμένη με τεράστια κύματα, άλλοτε πιο ήρεμη με λιγότερα κύματα και άλλοτε γαληνεμένη. Το φως, όμως, ανέτειλε στον κόσμο. Ας πορευθούμε προς το φως. Το σάλπισμα και το προσκλητήριο του Κυρίου μας «μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» ας ξυπνήσει τις καρδιές μας, να αφήσουμε πίσω μας τις αμαρτωλές συνήθειες, τις κακίες, τους εγωισμούς, τις μισαλλοδοξίες, τις δολιότητες και τις αισχρολογίες βρίσκοντας τη δύναμη σήμερα και όχι αύριο, διότι: «νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ ἡμέρα σωτηρίας».

Το αύριο δεν ξέρουμε αν είναι δικό μας. Ας απαλλαγούμε, λοιπόν, από τα βάρη τις αμαρτίας και ας συνδεθούμε με τον Κύριό μας για να επαληθευτεί και σ'εμάς αυτό που συντάραξε τότε την Γαλιλαία: «Ο λαὸς ὁ καθημένος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾶ θανάτου φῶς ανέτειλεν αὐτοῖς».

π. Λάμπρος Στυλιανού

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ (ΔΕΚΑ ΛΕΠΡΩΝ)

Απόστολος: Εβρ. ιγ΄ 17 – 21

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιζ΄ 12 - 19

17 Ιανουαρίου 2021

«Ιησού επιστάτα, ελέησον ημάς»

Καθημερινά ζητούμε το έλεος Του Κυρίου. Την άμεση παρέμβαση και βοήθειά Του, προκειμένου να δώσει λύση σε κάποιο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε. Ιδιαίτερως τον επικαλούμαστε όταν κάθε ανθρώπινη προσπάθεια ή επιστημονικό επίτευγμα αδυνατεί να μας βοηθήσει. Το ίδιο συνέβη και με τους δέκα λεπρούς της σημερινής Ευαγγελικής περικοπής.

Μόλις αντίκρυσαν τον Χριστό «ἤραν φωνὴν λέγοντες: Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς», φώναζαν δυνατά: «Ἰησοῦ διδάσκαλε, λυπήσου μας». Η μικρή, όμως, αυτή ικεσία των ανθρώπων εκείνων, έκρυβε μεγάλη πίστη και είλκυσε το έλεος του Θεού.

Η φοβερή νόσος από την οποία έπασχαν, δεν τους ταλαιπωρούσε μόνο σωματικά, αλλά και ψυχικά. Σωματικά αφού προκαλεί παραμορφώσεις στα άκρα και το πρόσωπο, έλκη, τύφλωση, ακόμα και αναπηρία. Ψυχικά γιατί ήταν αναγκασμένοι, λόγω της μεταδοτικότητας της νόσου, να ζουν απομονωμένοι και αποκομμένοι από το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο.

Ιδιαίτερως για την Ιουδαϊκή κοινωνία το να πάσχει κάποιος από αυτή τη νόσο εθεωρείτο σημάδι Θείας τιμωρίας και εγκατάλειψης, απουσίας δηλαδή της ευλογίας του Θεού στη ζωή του, λόγω κάποιου προσωπικού ή οικογενειακού αμαρτήματος. Βίωναν, έτσι, και τη χλεύη και περιφρόνηση των συμπολιτών τους. Κανένας δεν τολμούσε να τους πλησιάσει διότι υπήρχε ο φόβος μεταδόσεως της ασθένειας αλλά και ηθικού μολυσμού από την αμαρτωλότητά τους. Μόνο τους καταφύγιο τα νεκροταφεία έξω από τις πόλεις και τροφή τους οι σκουπιδότοποι. Με λίγα λόγια, οι άνθρωποι αυτοί ήταν καταδικασμένοι είτε να αποβιώσουν από τα συμπτώματα της ασθένειας είτε από τις κακές συνθήκες ζωής.

Βλέποντας οι δέκα λεπροί τον Χριστό, του ζητούν, με μεγάλη αγωνία, να τους ελεήσει. Του ζητούν αυτό που είναι ανθρωπίνως αδύνατο την εποχή εκείνη, να τους απαλλάξει από το ανιάτο πάθος τους. Δεν Τον πλησιάζουν αλλά «έστησαν πόρρωθεν» αφού ο Μωσαϊκός νόμος δεν τους επέτρεπε να έρθουν σε επαφή με κάποιον υγιή άνθρωπο. Ωστόσο, η θεραπεία τους δεν επέρχεται άμεσα όπως σε άλλες περιπτώσεις. Ο Κύριος, τους ζητά να πάνε να δείξουν τους εαυτούς τους στους ιερείς, για να πιστοποιήσουν εκείνοι ότι έχουν θεραπευτεί. Αυτό, άλλωστε, επιβαλλόταν από τον Μωσαϊκό νόμο. Χωρίς καμιά αμφιβολία και δισταγμό, οι δέκα λεπροί πορεύονται προς τους ιερείς και γίνονται πλήρως υγιείς.

Πλημμυρισμένοι από χαρά, ήταν φυσικό να ξεχάσουν την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν προηγουμένως. Λησμόνησαν, έτσι, τον ευεργέτη τους.

Ένας από αυτούς όμως, είχε διαφορετική στάση. Με την ψυχή γεμάτη από ευγνωμοσύνη έτρεξε πίσω για να ευχαριστήσει τον ευεργέτη του. Ήταν, μάλιστα, Σαμαρείτης. Όπως είναι γνωστό οι Σαμαρείτες και οι Ιουδαίοι είχαν μεταξύ τους έχθρα την εποχή εκείνη. Αυτό, όμως, δεν στάθηκε εμπόδιο στον Σαμαρείτη να έρθει πίσω και να ευχαριστήσει τον Χριστό που ήταν Ιουδαίος.

Παρόλο που οι Σαμαρείτες και οι Ισραηλίτες ήταν εχθροί, βλέπουμε τους δέκα λεπρούς να είναι όλοι μαζί, ως μια ομάδα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο πόνος μαλακώνει τον άνθρωπο, βοηθώντας τον να κατανοήσει ποια είναι τα σημαντικά και ουσιώδη πράγματα στη ζωή και να απομακρύνει τις μικρότητες που κουβαλάει. Δυστυχώς, όμως, πολλές φορές ξεπερνώντας τη δυσκολία, επιστρέφουμε στον παλιό μας εαυτό. Καταλήγουμε, έτσι, να είμαστε αγνώμονες, δηλαδή να μην νιώθουμε ούτε καν την ηθική υποχρέωση αναγνώρισης της ευεργεσίας που δεχτήκαμε.

Μεγίστη, λοιπόν, αρετή στον άνθρωπο η ευγνωμοσύνη. Ο Ιερός Χρυσόστομος αναφέρει χαρακτηριστικά: «ὕπερ ὧν ἔλαβες εὐχαρίστει, μὴ ἀγανάκτει ὑπὲρ ὧν οὐκ ἔλαβες, καὶ ὑπὲρ ὧν οἶδας δόξαζε, μὴ σκανδαλίζου δι' ἃ οὐκ οἶδας». Μας προτρέπει να είμαστε ευγνώμονες για όλες τις ευεργεσίες που λαμβάνουμε καθημερινά, έστω κι αν αυτές προέρχονται από εχθρούς ή ανάξιους για εμάς ανθρώπους, αφού και μέσα από αυτούς ενεργεί πολλές φορές ο Θεός. Μας καλεί, ακόμη, να μην αγανακτούμε για αυτά που δεν λάβαμε γιατί κι αυτό αποτελεί μέρος της σωτηρίας μας. Αν κάτι ήταν πραγματικά ωφέλιμο για εμάς ο Κύριος θα μας το έδινε.

Η ευγνωμοσύνη μάς βοηθά να κατανοήσουμε τα όρια της υπάρξεώς μας, ότι δηλαδή είμαστε κτιστοί και αδύναμοι και ότι όλα μάς παρέχονται από τη μεγάλη ευσπλαχνία και αγάπη του Θεού. Μας βοηθά, επίσης, να αγαπήσουμε πραγματικά πρώτα τον Θεό, που είναι ο μεγάλος και κοινός ευεργέτης όλων μας και ύστερα τους συνανθρώπους μας, που ποικιλοτρόπως μας ευεργετούν στην επίγεια πορεία μας. Αποτελεί αυτό απαραίτητη προϋπόθεση για τη σωτηρία της ψυχής μας. Φανερώνεται, άλλωστε, κι από τα λόγια του ίδιου του Κυρίου, αφού παρόλο που και οι δέκα λεπροί θεραπεύτηκαν σωματικά, ωστόσο, μόνο ένας άκουσε ότι «ή πίστις σου σέσωκέ σε».

Ας έχουμε, λοιπόν, πάντα στην καρδιά και στο μυαλό μας τον λόγο του Αποστόλου Παύλου: «Ἀδελφοί, εὐχαριστεῖτε πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ».

π. Κωνσταντίνος Λαζάρου

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Α' Τιμ. α' 15 – 17

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιη' 35 - 43

24 Ιανουαρίου 2021

Ο τυφλός του σημερινού ευαγγελίου, αγαπητοί μου αδελφοί, μας υποδεικνύει τον δρόμο για την εν Χριστώ σωτηρία. Είναι εκπληκτικό γιατί ενώ είναι τυφλός έχει ανοικτά τα μάτια της ψυχής του και μας καθοδηγεί διαχρονικά με το παράδειγμά του ώστε να ανοίξουμε κι εμείς τους πνευματικούς οφθαλμούς μας και να δούμε τον δρόμο της σωτηρίας.

Η διήγηση σήμερα του Ευαγγελιστή Λουκά μάς μεταφέρει στην αρχαία πόλη της Ιεριχούς, η οποία εθεωρείτο τόπος ιερός και σύμβολο της αγάπης του Θεού προς τον εκλεκτό λαό. Έξω από την πόλη καθόταν κάποιος τυφλός αλλά και φτωχός άνθρωπος που ζητούσε βοήθεια από τους περαστικούς. Άκουσε τον θόρυβο και ρώτησε να μάθει τι συμβαίνει. Όταν έμαθε ότι περνά ο Ιησούς φώναξε με όλη τη δύναμη της ψυχής του “Υιέ Δαβίδ ελέησον με”. Ήταν τόσο μεγάλη η επιθυμία του να συναντήσει τον Χριστό, που όσο τον εμπόδιζαν οι άλλοι αυτός κραύγαζε δυνατώτερα. Στάθηκε τότε ο Χριστός και ζήτησε να του τον φέρουν. Όταν πλησίασε τον ρώτησε τι ήθελε από Αυτόν. Ο τυφλός δεν ζήτησε ούτε χρήματα ούτε τροφή αλλά μόνο να αποκτήσει το φως του. Τότε ο Χριστός του απαντά “ανάβλεψον, η πίστις σου σέσωκέ σε”. Η ομολογία του ότι ο Χριστός είναι “Υιός Δαβίδ”, δηλαδή ο πραγματικός Μεσσίας που ανήγγειλαν οι προφήτες, έγινε η αιτία ώστε όχι μόνο να βρει το φως του αλλά και να δοξάσει και να ακολουθήσει τον Θεό.

Ο πόθος και η δύναμη της πίστεως επιτελούν έναν θρίαμβο και επιφέρουν το θαύμα. Ο τυφλός δεν έβλεπε τον ήλιο, τη φύση, τον ουρανό και τους ανθρώπους αλλά έβλεπε εσωτερικά την αλήθεια πριν λάβει το αισθητό φως. Έβλεπε τον ιατρό και θεραπευτή του με τα μάτια της ψυχής. Κανένα εμπόδιο δεν ήταν ικανό να τον κρατήσει μακριά από τον Κύριο και όσο τον εμπόδιζαν τόσο περισσότερο λαχταρούσε τον Κύριο. Η ακράδαντη εμπιστοσύνη του στον Χριστό έφερε και την ποθούμενη θεραπεία.

Πίστις δεν σημαίνει αποδοχή παράλογων πραγμάτων. Σημαίνει αποδοχή πραγμάτων που μας αποκαλύπτει ο Θεός, τα οποία χωρίς να είναι παράλογα είναι υπέρλογα, δεν μπορούν δηλαδή να εξηγηθούν με τη λογική μας. Γίνονται αποδεκτά γιατί εμπιστευόμαστε Εκείνον που μας διαβεβαιώνει για την ύπαρξή τους.

Δείχνουμε πίστη όταν αποδεχόμαστε την ύπαρξη των αγγέλων, την ύπαρξη του παραδείσου, της Βασιλείας των ουρανών. Δείχνουμε πίστη όταν δεν έχουμε καμιά αμφιβολία ότι θα γίνει η Ανάσταση των νεκρών, ότι θα υπάρξει κρίση και ανταπόδοση. Αυτή η στάση μας δικαιολογείται

από το ότι είναι “πιστός ο επαγγειλάμενος”. Με τις προηγούμενες ενέργειες Του, ο Θεός, απέδειξε ότι είναι αληθής και μπορεί να εκπληρώσει ό,τι υπόσχεται.

Ο σημερινός Τυφλός επιδεικνύει πίστη με το να δέχεται ότι Εκείνος που για 40 χρόνια έτρεφε μέσα στην έρημο τους προγόνους του με το μάννα, Εκείνος που με τρόπο θαυμαστό τους βοήθησε να περάσουν την Ερυθρά θάλασσα, μπορούσε να του δώσει και το φως του.

Η περίπτωση του τυφλού της Ιεριχούς είναι πολύ διδακτική για τους ακροατές του περιστατικού σ’ όλες τις εποχές και πολύ περισσότερο στη δική μας σήμερα. Ποθούμε τον Κύριο, πιστεύουμε σ’ Αυτόν και Τον αναζητούμε αλλά αμέτρητα εμπόδια ορθώνονται ανάμεσα σ’ εμάς και σ’ Εκείνον. Αυτά μας αποθαρρύνουν να τον προσεγγίσουμε, μας απογοητεύουν και μερικές φορές χάνουμε την εμπιστοσύνη προς το πρόσωπό Του.

Όπως, όμως, τότε τα διάφορα εμπόδια δεν στάθηκαν ικανά να αποτρέψουν τον τυφλό να βρει τον Χριστό, έτσι και τώρα δεν πρέπει να εμποδίσουν εμάς από τη μεγάλη συνάντηση. Όσο δυναμώνουν τα εμπόδια και οι δυσκολίες, τόσο πρέπει να δυναμώσει και η προσευχή μας, ώστε ο Χριστός όχι απλώς να έρθει κοντά μας αλλά να κατοικήσει μέσα μας και να γεμίσει τη ζωή μας με το «φως το αληθινόν».

π. Γεώργιος Αναστασίου

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ' ΛΟΥΚΑ (ΖΑΚΧΑΙΟΥ)

Απόστολος: Α' Τιμ. δ' 9 – 15

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιθ' 1 - 10

31 Ιανουαρίου 2021

Το σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα μας μιλά για έναν πλούσιο άνθρωπο που κατείχε μια σημαντική κοινωνική θέση, τον Ζακχαίο.

Ο Ζακχαίος ήταν τελώνης. Δουλειά του ήταν να μαζεύει τους φόρους εκ μέρους των Ρωμαϊκών αρχών. Οι τελώνες δεν εισέπρατταν μόνο το ποσό που ζητούσαν οι Ρωμαίοι αλλά πολύ περισσότερα, για δικό τους όφελος, και πλούτιζαν εις βάρος των άλλων. Αυτό έκανε και ο Ζακχαίος. Αυτός ήταν και ο λόγος που οι τελώνες ήταν μισητοί στους ανθρώπους.

Από την ευαγγελική περικοπή φαίνεται πως ήταν πολύ πλούσιος αφού είχε τη δυνατότητα να επανορθώσει στο τετραπλάσιο τις αδικίες που είχε διαπράξει και να δώσει και άλλα στους πτωχούς. Είχε κορεσθεί με τα υλικά αγαθά. Κι όμως ένιωθε πως κάτι του λείπει. Δεν έβρισκε ικανοποίηση ούτε στα πλούτη ούτε στην κοινωνική του θέση. Του έλειπε κάτι το βασικό, χωρίς το οποίο όλα τα άλλα ήσαν μάταια. Με τον τρόπο που ζούσε μέχρι τότε δεν έβρισκε νόημα στη ζωή. Δεν έβρισκε απάντηση στα θεμελιώδη ερωτήματά του. Αγνοούσε τον απώτερο προορισμό του.

Η έντονη διαίσθησή του, που θα βασιζόταν και σε κάποιες προηγούμενες εσωτερικές διεργασίες, του έλεγε ότι αυτό που αναζητούσε θα το έβρισκε κοντά στον Χριστό. Διαισθανόταν πως Αυτός θα γέμιζε το είναι του.

Γι' αυτό όταν άκουσε ότι ο Χριστός θα περνούσε από την Ιερικώ, μια έντονη επιθυμία γεννήθηκε μέσα του· επιθυμούσε διακαώς να συναντήσει τον Χριστό, μιας και η φήμη Του είχε εξαπλωθεί παντού.

Όταν ο Ζακχαίος έμαθε ότι ο Χριστός ήταν στην πόλη του έτρεξε να Τον δει. Το ανάστημά του, όμως, δεν τον βοηθούσε. Έτσι ανέβηκε σε μια συκαμινιά για να μπορεί να δει καλύτερα από ψηλά. Η πράξη του αυτή δεν μοιάζει να είναι απλή περιέργεια, αλλά μια βαθύτερη αναζήτηση, ένας ενθουσιασμός της ψυχής να αποτινάξει την αδικία από πάνω της και να δροσιστεί με «το ύδωρ το ζων» που προσφέρει μόνο ο Χριστός.

Όπως αναφέρει ο ιερός Χρυσόστομος: «Ζητούσε να δῆ ὁ ἄρρωστος τὴν ὑγεία του, ὁ πεινασμένος τὴν οὐράνια τροφή, ὁ διψασμένος τὴν ζωοδότρα πηγὴ. Ἐπιθυμοῦσε νὰ δῆ τὸν ἐμπυκωτὴ τῶν ἱερέων καὶ τὸν ζυπνητὴ τοῦ Λαζάρου».

Ο Χριστός τον είδε και του φώναξε να κατέβει γρήγορα γιατί θα έμενε μαζί του το βράδυ να δειπνήσει. Ο Κύριος δεν περιμένει να τον φωνάξει ο Ζακχαίος αλλά του φωνάζει Αυτός· «Ζακχαίε, σπεύσας, κατάβηθι, σήμερον γαρ εν τῷ οἴκῳ σου δει με μείναι». Γνωρίζει τις σκέψεις μας πριν από εμάς. Όπως και στην περικοπή του Ασώτου υιού, όταν ο

νεώτερος υιός μετενόησε για τις πράξεις του και επέστρεψε στον πατέρα του, ο πατέρας έτρεξε πρώτος εκείνος κοντά του και τον αγκάλιασε, ενδύοντάς τον με την «στολήν την πρώτην», έτσι και τώρα, ο Χριστός απευθύνεται πρώτος στον Ζακχαίο και του ζητά να έρθει κοντά του. Ο πατέρας αναμένει πάντοτε την επιστροφή του υιού του και είναι έτοιμος, ανά πάσα στιγμή, να τον δεχτεί, να σώσει το «απολωλός».

Η απόφαση του Χριστού να μείνει στο σπίτι του Ζακχαίου προκαλεί αντιδράσεις ανάμεσα στο πλήθος το οποίο δεν μπορεί να δει τη μετάνοια του τελώνη, δεν μπορεί να δει την επιθυμία της ψυχής για επιστροφή. Και μόνο η θέση του Ζακχαίου ως τελώνη, ήταν αρκετή για να διαμορφώσουν άποψη για αυτόν. Όπως και με την παραβολή του Ασώτου υιού, ο πρεσβύτερος αδελφός αντιδρά γιατί ο πατέρας δέχεται την επιστροφή του άσωτου υιού του.

Όταν ο άνθρωπος έχει ως σκοπό την διαρκή αποταμίευση χρημάτων, υλικών αγαθών και την καλοπέραση, αυτό γίνεται δεύτερη φύση του και μόνιμη ασχολία του. Γιατί «όπου εστίν ο θησαυρός ημών, εκεί έσται και η καρδιά ημών». Στην περίπτωση του Ζακχαίου, όμως, δεν φαίνεται να ισχύει κάτι τέτοιο γιατί όταν «πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ότι παρά άμαρτωλῶ άνδρι εισήλθε καταλῦσαι» ο Ζακχαίος δείχνει έμπρακτα την μετάνοιά του, λέγοντας στον Χριστό: «Ίδου τα ημίση των υπάρχόντων μου, δίδωμι πτωχοίς και ει τινός τι εσυκοφάντησα, αποδίδωμι τετραπλούν». Δεν επανορθώνει, απλώς, για τις αδικίες που διέπραξε αλλά ελεεί όσους αδικήσε ή συκοφάντησε.

Η μεταστροφή του Ζακχαίου δεν ήρθε από μόνη της. Η επίσκεψη του Χριστού στο σπίτι του δεν ήταν τυχαία. Άκουσε το κήρυγμα του Χριστού και αυτό τον άγγιξε. Αισθάνθηκε την ανάγκη να ομολογήσει τις αμαρτίες του και να ζητήσει έλεος από τον Θεό. Ο σπόρος που έριξε ο Χριστός βρήκε «γην αγαθήν» μέσα στην καρδιά του Ζακχαίου. Ας αφήσουμε τους λόγους Του να ανθήσουν και στη δική μας καρδιά. Ας ανοίξουμε και εμείς την πόρτα μας στον Χριστό να μπει και στο δικό μας σπίτι για να ακούσουμε και εμείς το: «σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο».

π. Χριστόδουλος Σταυρινού

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Απόστολος: Β' Κορ. στ' 1 - 10
Ευαγγέλιον: Ματθ. κε' 14-30
7 Φεβρουαρίου 2021

Καταλαβαίνουμε εύκολα τα πρόσωπα που κρύβονται πίσω από την παραβολή της σημερινής Ευαγγελικής περικοπής. Αβίαστα βγαίνουν και τα μηνύματα για τον καθένα μας.

Κύριος της παραβολής είναι ο Θεός και δούλοι εμείς, που μας εδημιούργησε και μας έφερε στη ζωή αυτή. Τάλαντα είναι οι ποικίλες δωρεές του Θεού. Οι ψυχοσωματικές δεξιότητες και οι πνευματικές δυνατότητες που μας χάρισε. Τα φυσικά εκ γενετής προσόντα αλλά και τα επίκτητα αγαθά, όπως οι γνώσεις, ο πλούτος, οι κοινωνικές θέσεις που είναι δυνατόν να αποκτήσουμε.

Όλοι οι άνθρωποι παίρνουν χαρίσματα από τον Θεό, όπως κι οι δούλοι στην παραβολή. Μπορεί να 'ταν άνιση η κατανομή, - άλλος πήρε πέντε άλλος δύο, άλλος ένα -, δεν έμεινε όμως κανένας χωρίς τάλαντο. Στον ένα ο Θεός δίνει πλούτο, στον άλλο ευφυΐα, στον άλλο αξίωμα. Στην άνιση κατανομή των χαρισμάτων φαίνεται και η αγαθότητα του Θεού. Γιατί τα χαρίσματα αποτελούν μεν δωρεάν, συνεπάγονται, όμως, και ευθύνη. Δεν θα 'πρεπε ένας με λίγες δυνατότητες να επιβαρυνθεί με πολλές ευθύνες. «Εκάστω κατά την ιδίαν δύναμιν» λέγει η παραβολή ότι έγινε η διανομή των ταλάντων.

Εξάλλου αν έδινε ο Θεός σε όλους τα ίδια χαρίσματα πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει η κοινωνία; Θα μπορούσε να λειτουργήσει το ανθρώπινο σώμα αν αποτελείτο μόνο από μάτια ή μόνο από χέρια, όσο σπουδαία κι απαραίτητα κι αν είναι τα όργανα αυτά; Ή θα 'ταν αποτελεσματικός ένας στρατός αν απετείτο μόνον από στρατηγούς; Με τον ίδιο τρόπο θα ήταν αδύνατο να λειτουργήσει εύρυθμα μια κοινωνία ανθρώπων αν είχαν σ' αυτήν όλοι, στον ίδιο βαθμό, το ίδιο είδος ικανοτήτων.

Εξάλλου, ο Κύριος της παραβολής δεν απαίτησε το ίδιο απόλυτο κέρδος απ' όσους παραχώρησε τάλαντα, αλλά αντάμειψε με τον ίδιο τρόπο κι εκείνο που κέρδισε πέντε και τον άλλο που κέρδισε δύο τάλαντα. Η προσπάθεια ήταν η ίδια. Διπλασίασαν εκείνο που πήραν κι ήταν αυτό το ζητούμενο.

Σε δυο κύρια διδάγματα της παραβολής θα ήθελα να σταθούμε ιδιαίτερα:

Πρώτα στο ότι τα χαρίσματα που μας δόθηκαν από τον Θεό δεν είναι για ατομική χρήση αλλά για το κοινό καλό, προς το συμφέρον και την ωφέλεια όλης της Εκκλησίας.

Εκείνος που αναγνωρίζει ότι τα χαρίσματα και οι αρετές του δόθηκαν σ' αυτόν από τον Θεό ξέρει και τον λόγο για τον οποίο του δόθηκαν. Εφόσον δεν είναι ιδιοκτήτης, αλλά διαχειριστής αυτών των χαρισμάτων, είναι υπόλογος κι έχει ευθύνη να τα χρησιμοποιήσει και για το δικό του καλό και για το καλό των συναθρώπων του. Ο Απ. Παύλος παραγγέλλει στον Τιμόθεο,

και κατ'επέκταση στον κάθε Χριστιανό «Μη αμέλει του εν σοι χαρίσματος». Εκείνος π.χ. που πήρε ως δώρο την αληθινή πίστη οφείλει να τη μεταδώσει και σ'αυτούς που ακόμα την αγνοούν. Αν είναι υποχρέωση του καθενός μας να μοιράζεται τα υλικά αγαθά με τους άλλους, κατά την προτροπή του Ευαγγελίου «ο έχων δύο χιτώνας μεταδώτω και τω μη έχοντι», οφείλει να κάνει το ίδιο και για τα πνευματικά αγαθά. Ακούοντας, ακόμα, την προτροπή «δείξον μοι την πίστιν σου εκ των έργων σου» παρακινείται σε έργα φιλανθρωπίας.

Ένας ωραίος ύμνος της Μεγάλης Εβδομάδος προτρέπει: «Δεύτε πιστοί, επεργασώμεθα προθύμως τω Δεσπότη· νέμει γαρ τοις δούλοις τον πλούτον και αναλόγως έκαστος πολυπλασιάζωμεν το της χάριτος τάλαντον...». Ο ύμνος δίνει στη συνέχεια παραδείγματα πολλαπλασιασμού αυτών των ταλάντων αλλά και την υπόσχεση της αμοιβής, όπως μας δόθηκε σήμερα στην παραβολή: «Ἴνα στις εκ δεξιῶν Αυτοῦ... και ακούσης μακαρίας φωνῆς· εἰσελθε δούλε εις την χαράν του Κυρίου σου».

Θα πρέπει να επισημάνουμε, ύστερα, και το ότι στην παραβολή δεν κατακρίνεται μόνο η διασπάθιση των ταλάντων - αυτό είναι αυτονόητο -, αλλά και η απόκρυψή τους, ο μη πολλαπλασιασμός τους. Ασεβεί και είναι ένοχος απέναντι στον Θεό εκείνος που λόγω ραθυμίας και αδιαφορίας δεν χρησιμοποιεί τα χαρίσματά του προς δόξα του Θεού και το καλό των συνανθρώπων του.

Στο βάθος της σκέψης του πονηρού δούλου της παραβολής κρύβεται ο ατομισμός και η ιδιοτέλεια. Δεν ήθελε να κοπιάσει και έκρυψε το τάλαντο του κυρίου του στη γη, νομίζοντας πως έκανε το καθήκον του. Όπως και σήμερα πολλοί, βλέποντας να είναι δύσκολη και κοπιαστική η πνευματική εργασία παραδίδονται σ'έναν εύκολο και υλιστικό τρόπο ζωής, έχοντας μάλιστα ήσυχη και τη συνείδησή τους ότι, εφόσον δεν έβλαψαν κανένα, είναι εντάξει.

Πολύ παραστατικά, Μ. Βασίλειος απευθυνόμενος στον πλούσιο, που δεν χρησιμοποίησε άδικους τρόπους για τη συγκέντρωση των αγαθών του, τον επιτιμά λέγοντας: «Του πεινώντος εστιν ο άρτος ον συ κατέχεις εν αποθήκαις· του γυμνητεύοντος το ιμάτιον. Ὡστε τοσοῦτους αδικεῖς ὅσοις παρέχειν ηδύνασο». Ο χριστιανός οφείλει, χρησιμοποιώντας τα τάλαντά του, όχι μόνο να μην αδικεί, αλλά να ευεργετεί τους συνανθρώπους του.

Σπουδαία, λοιπόν, τα μηνύματα της σημερινής παραβολής, αλλά και όχι αυτονόητα στην εποχή μας. Ας κατανοήσουμε ότι όλα τα οφείλουμε στον Θεό κι ότι όπως πήραμε τις δωρεές οφείλουμε να τις καλλιεργούμε και να τις πολλαπλασιάζουμε προς όφελος της κοινωνίας. Κι ας μη ξεχνούμε ότι καταδικαστέα δεν είναι μόνον η ακρήστευση των δωρεών αλλά και η μη αύξηση και μη επωφελής χρησιμοποίησή τους.

† Ο Πάφου Γεώργιος

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ)

Απόστολος: Β' Κορ. στ' 16 – ζ' 1

Ευαγγέλιον: Ματθ. ιε' 21-28

14 Φεβρουαρίου 2021

«Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαβίδ»

Σπαρακτική η κραυγή της γυναίκας του σημερινού Ευαγγελίου. Η κατάσταση της ήταν απελπιστική. Η κόρη της είχε καταληφθεί από δαιμονικό πνεύμα κι εκείνη, παρ' ότι δεν ήταν Εβραία αλλά Χαναναία, δηλαδή αλλοεθνής και ειδωλολάτρισσα, έτρεξε προς τον Χριστό για να ζητήσει τη θεραπεία του παιδιού της.

Οι ικεσίες και οι παρακλήσεις της δεν συγκίνησαν τον Χριστό. Αντίθετα φαίνεται να την περιφρονεί και να την αγνοεί παντελώς. Ούτε και στο αίτημα των μαθητών να τη διώξει γιατί δημιουργούσε ταραχή δεν εκάμφθη. Εκείνη, όμως, επιμένει, φωνάζει δυνατώτερα, γίνεται το επίκεντρο της προσοχής. Πλησιάζει τον Χριστό και τον παρακαλεί γονατιστή «Κύριε, βοήθει μοι». Στις επίμονες ικεσίες της ο Κύριος όχι μόνο δεν ανταποκρίθηκε αλλά της απάντησε ότι δεν είναι σωστό να στερήσει την τροφή από τα τέκνα και να τη δώσει στα κυνάρια, δηλαδή στα σκυλιά. Χρησιμοποιεί, ο Κύριος, τους συνήθεις όρους με τους οποίους οι Ιουδαίοι χαρακτήριζαν από τη μια μεριά τον εαυτό τους και από την άλλη τους εθνικούς.

Ιδιαίτερος σκληρή η στάση του Χριστού προς τη Χαναναία. Εκείνος που ακόμα και στον πιο μικρό αναστεναγμό έσκυβε πάντα πρόθυμα με συμπάθεια, «ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως», ο γλυκὺς Ἰησοῦς, ἐδῶ παρουσιάζεται ἀνάληγτος ἀπέναντι στο δράμα μιας δυστυχιμένης μητέρας. Εκείνη «παρακαλεῖ, δέεται, κλαίει τὴν συμφορὰν, αὔξει τὴν τραγωδίαν, διηγεῖται τὸ πάθος καὶ ὁ φιλόνητος οὐκ ἀποκρίνεται αὐτῇ λόγον». Η συμπεριφορά, όμως, αυτή του Κυρίου δεν ήταν τυχαία. Ως καρδιονόστος, ασφαλώς, γνώριζε την καρδιά της Χαναναίας και με τη θείκη Του σκέψη κάτι άλλο, μεγαλύτερο από μιαν απλή θεραπεία προγραμματίζε.

Ἐάν θεράπευε ἀμέσως τὴ θυγατέρα της θὰ μας ἐκρῦβε τὸν πλοῦτο της πίστεως, της ταπεινώσεως και της συνέσεως της. Ο ιερὸς Χρυσόστομος σημειώνει χαρακτηριστικά ὅτι «οὐκ ἔδει τοσαύτην ἀρετὴν κρυβῆναι... διὸ ὁ Χριστὸς τὸν ἐναποκείμενον αὐτῇ θησαυρὸν θεοσόφῳ τεχνάσματι ἐκκαλύπτει». Ο Κύριος, μ' ἓνα θεοπρεπὲς τρόπο, ἀποκαλύπτει τὸν εσωτερικὸ πνευματικὸ πλοῦτο της Χαναναίας για να καταισχύνει τους Ιουδαίους που θεωρούσαν ὅτι ὁ Θεὸς ἐνδιαφέρεται ἀποκλειστικά και μόνο για ἐκείνους, ἀδιαφορώντας για ὅλους τους ἄλλους λαούς και, ταυτόχρονα, για να στηλιτεύσει τὴν υποκρισία και ὀλιγοπιστία τους. Τὴν δοκιμάζει «ἵνα μειζόνως αὐτὴν στεφανώσῃ».

Και πράγματι, ἡ γυναίκα ἐκείνη εἶχε μερικά γνωρίσματα ἀξιοθαύμαστα.

Ἦταν, πρῶτα ἀπ' ὅλα, ἡ μεγάλη πίστη της. Παρὰ τὸν πόνο και τὴν ταλαιπωρία που βίωνε ἐξαιτίας της κατάστασης της κόρης της, τρέχει να ἀναζητήσει τὸν Χριστό σε ξένο και ἐχθρικὸ περιβάλλον. Παρ' ὅτι ἀλλόθρησκη τὸν ἀποκαλεῖ «Κύριο» και «υἱὸν Δαβίδ», ἀναγνωρίζει, δηλαδή, τὴ Μεσσιανικὴ Του ιδιότητα. Εἰσπράττει τὴ φαινομενικὴ ἀρνήση και ἀδιαφορία του Χριστοῦ κι ὁμως

δεν ολιγοπιστεί ούτε απελπίζεται. Θα μπορούσε, έστω κι αν δεν παραπονιόταν φανερά, να αρχίσει να μειώνεται η πίστη της, να εξασθενεί ψυχικά και να πει: «φώναξα, ξαναφώναξα, κραύγασα αλλά δεν γίνεται τίποτε». Εκείνη, όμως, όχι μόνο δεν απογοητεύεται αλλά συνεχίζει, με αυξανόμενο, μάλιστα, βαθμό πίστεως, να απευθύνεται στον Χριστό και να ελπίζει για θεραπεία. Δικαίως, λοιπόν, ο Κύριος την επαινεί, για να διαλαλείται η βαθιά και γνήσια πίστη της εις τον αιώνα.

Ήταν ύστερα η μεγάλη ταπεινοφροσύνη της. Οι μαθητές αγανακτούν μαζί της. Ο Χριστός την απαξιώνει και την αποκαλεί σκυλί. Ωστόσο, εκείνη δεν θίγεται, δεν αγανακτεί ούτε σκανδαλίζεται με τα λόγια του Κυρίου. Αντιθέτως, δέχτηκε τους υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς και τους μετέτρεψε σε επιχείρημά της. Με ειλικρινή ταπείνωση και επίγνωση της αναξιοτήτάς της ικετεύει τον Χριστό έστω και για ένα «ψιχίο» θείου ελέους και ευσπλαχνίας. Και ο Κύριος, που «έπιβλέπει επί την προσευχήν τῶν ταπεινῶν καὶ οὐκ ἐξουδενοῖ τὴν δέησιν αὐτῶν», δεν την αποστράφηκε τελικά. Όχι μόνο της έδωσε το ποθούμενο, την ίαση του παιδιού της, αλλά την κατέστησε, διαχρονικά, πρότυπο και παράδειγμα ταπείνωσης για όλους μας.

Ήταν, τέλος, κι η μεγάλη επιμονή της. Μπροστά στη ψυχρότητα του Χριστού δεν αποθαρρύνθηκε, ούτε απέκαμε μετά την πρώτη ή δεύτερη προσπάθεια. Τα ψυχικά και σωματικά της αποθέματα δεν εξαντλήθηκαν από τα πολλά εμπόδια κι οι προσβολές δεν κατέβαλαν το φρόνημά της. Απεναντίας «ἀπηναιοσχύντησε καλὴν ἀναιοσχυντίαν». Με παρρησία, θαυμαστή καρτερία και επιμονή συνέχισε να ικετεύει τον Χριστό και, έτσι, ειλκυσε το έλεος και τη φιλανθρωπία Του.

Η περίπτωση της Χαναναίας γυναίκας του σημερινού ευαγγελίου διδάσκει κι εμάς πως πρέπει να προσευχόμαστε και να προσεγγίζουμε τον Θεό. Δεν είναι λίγες οι φορές που κι εμείς αισθανόμαστε ότι ο Θεός δεν μας ακούει ή βραδύνει να απαντήσει στις προσευχές και στα αιτήματά μας. Αυτό δεν πρέπει να μας αποθαρρύνει ή πολύ χειρότερα να μας οδηγήει στην απελπισία και τελικά στην παραίτηση. Μας δοκιμάζει πολλές φορές ο Θεός με τη μη ανταπόκριση στις προσευχές μας για να μας βοηθήσει να αυξήσουμε την πίστη μας και να αποκτήσουμε την αξιοθαύμαστη επιμονή της Χαναναίας. Αν μας δώσει αμέσως αυτό που ζητούμε υπάρχει το ενδεχόμενο να σταματήσουμε την προσευχή και να φύγουμε από κοντά Του. Να λάβουμε το δώρο και να ξεχάσουμε τον Δωροεδότη. Και τότε το δώρο που λάβαμε θα είναι ασήμαντο μπροστά στην πνευματική ζημιά που πάθαμε.

Ας μην απελπιζόμαστε, λοιπόν, κι ας μην αποκάμνουμε προσευχόμενοι όταν ο Θεός δεν απαντά άμεσα στις προσευχές μας γιατί αυτό μας ωφελεί πνευματικά και μάλιστα πολλαπλά. Ας επιμείνουμε με αταλάντευτη πίστη και αληθινή ταπείνωση στην προσευχή και να είμαστε βέβαιοι ότι θα έρθει η ώρα που ο Θεός θα ικανοποιήσει το αίτημά μας και θα δώσει τη θεοπρεπή εντολή «γενηθήτω σοι ως θέλεις».

Ιεροδιάκονος Δημήτριος Κυριακίδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ' ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)

Απόστολος: Β' Τιμ. γ' 10 – 15

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιη' 10 - 14

21 Φεβρουαρίου 2021

Η σημερινή ευαγγελική περικοπή σηματοδοτεί την αρχή μιας καινούργιας εκκλησιαστικής περιόδου. Της περιόδου του Τριωδίου. Είναι η περίοδος που ξεκινά από τον εσπερινό της Κυριακής του Τελώνου και Φαρισαίου μέχρι τον εσπερινό του Μεγάλου Σαββάτου.

Η περίοδος του Τριωδίου θα μπορούσε να χωριστεί σε τρία στάδια. Το πρώτο είναι αυτό που ξεκινά σήμερα, Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου μέχρι και την Κυριακή της Τυρινής, το οποίο μπορεί να χαρακτηριστεί ως προπαρασκευαστικό στάδιο. Μας προετοιμάζει, σωματικά και ψυχικά, για να εισέλθουμε στο δεύτερο μεγάλο και αυστηρό στάδιο, αυτό της Μεγάλης Τεσσαρακοστής που έχει διάρκεια έξι εβδομάδων. Τέλος, το αποκορύφωμα αυτής της μεγάλης πορείας είναι η Μεγάλη Εβδομάδα και τα Άγια Πάθη του Σωτήρος Χριστού.

Η σημερινή παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου, έχει να κάνει με δύο χαρακτηριστικούς τύπους ανθρώπων της εποχής του Χριστού.

Και οι δύο, ο Τελώνης και ο Φαρισαίος ανέβηκαν στον Ναό για να προσευχηθούν. Ο Φαρισαίος αφού πήρε θέση στο κέντρο του Ναού, ώστε να τον βλέπουν οι υπόλοιποι άνθρωποι, άρχισε να προσεύχεται απευθυνόμενος προς τον εαυτό του μάλλον, αντί προς τον Θεό, όπως θα όφειλε αν επρόκειτο για προσευχή. Παρόλο που ξεκινά σωστά, ευχαριστώντας τον Θεό, στη συνέχεια κάνει σύγκριση του εαυτού του με τους υπόλοιπους συνανθρώπους του και φτάνει, μάλιστα, στη διαπίστωση ότι: «οὐκ ἔστιν ὡςπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς ὁ τελώνης»

Ο υπερόπτης Φαρισαίος, θεωρώντας τον εαυτό του ανώτερο και πιο ευσεβή από του υπόλοιπους ανθρώπους, σε μια προσπάθεια του να κάνει επίδειξη των προσωπικών του αρετών, επιλέγει τον Ναό ως κατάλληλο χώρο, διότι εκεί θα υπήρχε κοσμοσυρροή αφού, όπως φαίνεται, θα επρόκειτο για ώρα προσευχής.

Υπερήφανος και εγωιστής ο Φαρισαίος γιατί θεωρεί τον εαυτό του καλύτερο από τους υπόλοιπους συνανθρώπους του, μεταφέρει και αυτό μέσα στον Ναό εν ώρα προσευχής. Ωστόσο, μόνο με προσευχή δεν έχουν να κάνουν όσα με υπερηφάνεια διατείνεται. Δεν ζητά κάτι από τον Θεό, αντιθέτως αισθάνεται πλήρης και ικανοποιημένος από τον εαυτό του. Δεν ζητά δικαίωση από τον Θεό αλλά αυτοδικαιώνεται ο ίδιος. Η αρετή και η ευσέβειά του προς τον Θεό εξαντλούνται στην τήρηση, τυπολατρικά, κάποιων εντολών του Μωσαϊκού Νομου: «Νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι», παραθερώντας τις σοβαρότερες και ουσιαστικότερες εντολές, όπως το: «ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν». Ο Φαρισαίος δεν χρειάζεται τον Θεό γιατί, απλούστατα, είναι σε όλα τέλειος. Ο εγωισμός και η αλαζονεία του δεν του επιτρέπουν να δείξει έλεος προς τον συνάνθρωπό του, που δεν είναι όπως αυτός.

Κρίνει τους άλλους έχοντας ως απόλυτο κριτήριο τον εαυτό του και όχι το θέλημα του Θεού. Μόνος αυτός είναι τέλειος και δίκαιος! Όλοι οι υπόλοιποι

δεν είναι άξιοι συγχωρήσεως, όπως για παράδειγμα ο Τελώνης, που προσεύχεται την ίδια στιγμή στον Ναό. Άρα ο Φαρισαίος δεν χρειάζεται τον Θεό, αφού δεν έχει τίποτα που να χρήζει διόρθωσης. Απεναντίας, ανυψώνει το διογκωμένο εγώ του, παίρνοντας τον ρόλο του Θεού και κρίνοντας τους άλλους.

Από την άλλη, ο αμαρτωλός, για τον κόσμο, Τελώνης με συναίσθηση της αμαρτωλότητάς του και της απομάκρυνσής του από τον Θεό και τον Νόμο Του, επιχειρεί, προσευχόμενος, να επιτύχει την επανασύνδεσή του με τον Θεό και τους συνανθρώπους του. Συνειδητοποιεί τις αδικίες που διέπραξε εις βάρος των συνανθρώπων του και ζητά το έλεος του Θεού. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι η επίγνωσή του ότι αμάρτησε ενώπιον του Θεού, στο όνομα του καθήκοντος, και ότι οι πράξεις του ήταν αντίθετες με την εντολή της αγάπης για τους συνανθρώπους του. Η στάση του απέναντί τους είναι συνειδητή και δική του επιλογή. Γι' αυτό δεν κατηγορεί κανέναν παρά μόνο τον εαυτό του.

Ο Τελώνης, αναγνωρίζοντας τα λάθη μιας ζωής προσέρχεται ταπεινωμένος στον Ναό, ελπίζοντας στη μεγάλη αγάπη και ευσπλαχνία του Θεού. Είναι βέβαιος ότι ο Θεός θα του προσφέρει άφεση των αμαρτιών του και ψυχική γαλήνη για μια νέα και αληθινή ζωή. Αναγνωρίζει ειλικρινά τα λάθη και τις αμαρτίες του ενώπιον του Θεού, γι' αυτό δικαιώνεται από τον Θεό.

Η στάση και συμπεριφορά του Φαρισαίου αποτελεί, διαχρονικά, παράδειγμα προς αποφυγήν για όλους μας. Τα όποια πνευματικά κατορθώματά μας, όσα κάνουμε για τον Θεό και τους συνανθρώπους μας, δεν πρέπει να μας οδηγούν στο να θεωρούμε τον εαυτό μας καλύτερο η ανώτερο από τους άλλους ανθρώπους, γιατί η αγάπη μας για τον Θεό και τους συνανθρώπους μας θα έχει πάντα περιθώριο βελτίωσης και επιπλέον διόρθωσης. Ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να ανεβαίνει πιο ψηλά στην κλίμακα της αγάπης και της προσφοράς, πάντα με τη βοήθεια και συμπαραστάση του Θεού και όχι με τις δικές του δυνάμεις και ικανότητες.

Αγαπητοί μου,

Η τελευταία φράση του Χριστού στο σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα, συνοψίζει όλο το μήνυμα της παραβολής που ακούσαμε: «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

Ο νομοταγής, για τα ανθρώπινα δεδομένα, Φαρισαίος που με υπερηφάνεια υψώνει τον εαυτό του «προς το θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις», στο τέλος θα ταπεινωθεί, ενώ ο αμαρτωλός, για τον κόσμο, τελώνης που με συντετριμμένη καρδιά ζητά το έλεος του Θεού για τις πολλές του αμαρτίες, αυτός θα σωθεί και θα υψωθεί από τον Θεό. Γι' αυτό, λοιπόν, ας ακολουθήσουμε τα όσα περίτεχνα συνέθεσε ο υμνωδός: «μὴ προσευξώμεθα φαρισαϊκῶς, ἀδελφοί· ὁ γὰρ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· ταπεινωθῶμεν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, τελωνιακῶς διὰ νηστείας κρᾶζοντες· Ἰλάσθητι ἡμῖν, ὁ Θεός, τοῖς ἀμαρτωλοῖς». Αμήν.

π. Χρῖστος Χριστοδούλου

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ' ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ)

Απόστολος: Α' Κορ. στ' 12 – 20

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιε' 11 - 32

28 Φεβρουαρίου 2021

Δεν εκτίμησε ό,τι είχε στο πατρικό του σπίτι ο νεώτερος υιός του σημερινού Ευαγγελίου. Γι' αυτό και απαίτησε το μερίδιο της κληρονομιάς του από τον πατέρα του και «ἀπεδήμησεν εις χώραν μακράν». Αυτή είναι η πρώτη αμαρτία που έκανε ο δεύτερος υιός. Να φύγει από το σπίτι του Πατέρα του, γιατί νόμιζε πως θα τα κατάφερνε και μόνος του.

Τα χρήματα, όμως, γρήγορα τελείωσαν, οι «φίλοι» τον εγκατέλειψαν και αυτός κατρακύλησε στη δεύτερη αμαρτία, στον βούρκο, στον εξευτελισμό και στην απόγνωση, φτάνοντας στην άθλια κατάσταση να τρώει από τα ξυλοκέρατα των κοίρων που έβοσκε.

Αυτό που έπαθε ο άσωτος νέος είναι το κατόντημα κάθε ανθρώπου που απομακρύνεται από τον πατέρα του, τον Θεό, και το σπίτι του, που είναι η Εκκλησία.

Κάποτε, όμως, βρήκε τη δύναμη να συνέλθει και να πει: «ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου». Θυμήθηκε πως ζούσαν οι δούλοι του πατέρα του και κατάλαβε πως ήταν χίλιες φορές προτιμότερο να σταθεί στα πόδια του, παρά να είναι δούλος σε ξένα χέρια. Χωρίς αναβολή, λοιπόν, πήρε το δρόμο της επιστροφής. Το δρόμο για να ομολογήσει, με συντριβή και ειλικρίνεια το μεγάλο λάθος που έκανε.

Το ίδιο, όμως, δεν συμβαίνει και σήμερα; Πολλοί νέοι ζητούν, δήθεν, την ελευθερία τους από την οικογένειά τους, για να κάνουν τη δική τους ανεξάρτητη ζωή; Και το αποτέλεσμα ποιο είναι; Πέφτουν και χάνονται ή απελπίζονται και προσπαθούν να βρουν διάφορους τρόπους διαφυγής και υποκατάστατα για να δικαιολογήσουν τον ξεπεσμό τους.

Δεν προσπαθούν να γιατρευθούν, και να εξιλεώσουν τη ψυχή τους. Να επιστρέψουν με μετάνοια και συντριβή και να επανορθώσουν. Να πέσουν στα γόνατα και να ζητήσουν το έλεος του Θεού, να πουν «Πάτερ, ήμαρτον», Θεέ μου έφταιξα! Πέφτω στα γόνατα και Σου ζητώ ταπεινά συγγνώμη, όπως ταπεινώθηκε και ο άσωτος νέος.

«Πάτερ, ήμαρτον». Την ευλογημένη αυτή φράση, όταν την προφέρουμε, όλα επανορθώνονται. Η Θεία χάρη και το έλεος φωτίζει την ψυχή μας και μας ανακουφίζει.

Η παραβολή αυτή, που διαβάζεται τη δεύτερη Κυριακή του Τριωδίου, δεν ονομάζεται μόνο Κυριακή του Ασώτου, αλλά και Κυριακή του ευσπλαχνου Πατέρα, γιατί ο Πατέρας περίμενε την επιστροφή του υιού του· και όταν τον διέκρινε να έρχεται από μακριά, έτρεξε αυτός πρώτος να τον συναντήσει και να τον υποδεχθεί. Έπειτα διέταξε τους δούλους του: «Ἐνδύσατε αὐτὸν τὴν στολήν τὴν πρώτην» «Ὁ υἱὸς μου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε». Ήταν νεκρός πνευματικά και ξαναβρήκε ζωή.

Με πόση χαρά παρακολουθούμε το ευχάριστο τέλος της επιστροφής του στο πατρικό σπίτι και πόσο, όμως, λυπούμαστε όταν γνωρίζουμε πόσοι λίγοι σκεπτόμαστε να ακολουθήσουμε τον ίδιο αυτό δρόμο, τον δρόμο της επιστροφής και της μετάνοιας!

Τι είναι αυτό, όμως, που μας κρατά μακριά από την επιστροφή; Ένας μόνο, ο διάβολος και η αμαρτία στην οποία μας οδηγεί. Άλλον τον εμποδίζουν με την αναβολή, άλλον με την αμφιβολία, άλλον με την απόγνωση και την ντροπή και άλλον με τον φόβο της ειρωνείας από τους οικείους, συγγενείς και φίλους.

Ο διάβολος πολεμά με πολλούς τρόπους την επιστροφή και την μετάνοιά μας, προσπαθώντας έτσι να ματαιώσει τη σωτηρία μας. Γι' αυτό και εμείς πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση και να μην αφήνουμε την ψυχή μας αβοήθητη.

Να νιώθουμε και να πιστεύουμε ότι ο εὐσπλαχνος, ουράνιος Πατέρας μας, μάς περιμένει. Να τρέξουμε, με συντριβή και εμπιστοσύνη, στην αγκαλιά Του, που είναι γεμάτη με την άπειρη αγάπη Του και να Του ζητήσουμε, μέσα από την εξομολόγηση, τη συγχώρηση για τα δικά μας λάθη, και τις μικρές ή μεγάλες αμαρτίες μας. Και να είμαστε σίγουροι ότι θα συγχωρήσει και εμάς, όπως συχώρησε και τον άσωτο νέο και θα μας αποκαταστήσει πάλι στον Παράδεισο, όπου ο άνθρωπος θα ζει αιώνια μαζί Του, όπως είναι και το σχέδιο της Θείας Οικονομίας Του.

Η σημερινή παραβολή έχει σκοπό να μας διδάξει, πρώτα, την άπειρη αγάπη που έχει ο Θεός για όλους τους ανθρώπους, περισσότερο, όμως, για τους αμαρτωλούς και, ύστερα, ότι όταν ο άνθρωπος δεχτεί μέσα του τη θεία αγάπη, τότε ο δρόμος της αληθινής μετάνοιας είναι εύκολος.

Να έχουμε, λοιπόν, στη σκέψη μας τη σκηνή του Ευαγγελίου όπου ο Πατέρας «δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν». Η αγάπη στο μεγαλείο της! Δεν είναι τραγικό λάθος να έχουμε ένα τέτοιο Πατέρα και εμείς να Τον περιφρονούμε και να Τον αποφεύγουμε;

Η Εκκλησία μας, όλη αυτή την ευλογημένη περίοδο του Τριωδίου μάς καλεί να πάρουμε και εμείς τον λυτρωτικό δρόμο της επιστροφής, με αυτοκριτική, αυτογνωσία, συντριβή καρδίας και αληθινή μετάνοια. Μας καλεί να συνειδητοποιήσουμε ότι η κατάστασή μας είναι δύσκολη και ότι πρέπει να σταματήσουμε τον κατηφορικό δρόμο που πήραμε ο οποίος μας οδηγεί στην αμαρτία και την καταστροφή.

Να θυμηθούμε την καταγωγή μας, ότι είμαστε τα αγαπημένα παιδιά του Μεγάλου Βασιλέα Θεού και κληρονόμοι της επουράνιας Βασιλείας Του. Να κατανοήσουμε ότι ο Πατέρας μας είναι στοργικός και μας περιμένει πάντοτε να πάρουμε τον δρόμο της επιστροφής για να τρέξει να μας προϋπαντήσει.

Να βγάλει από πάνω μας τα βρωμερά κουρέλια της αμαρτίας και της φθοράς, διότι έτσι καταντήσαμε την πρώτη στολή της ψυχής μας, και να μας ντύσει με τα ενδύματα της λαμπρότητας.

Να βάλει στο χέρι μας το πολύτιμο δακτυλίδι των αρραβόνων μας με την αιώνια ζωή. Να μας προσκαλέσει για να καθίσουμε στο τραπέζι μαζί Του για να απολαύσουμε τα πλούσια αγαθά Του, προκειμένου να γιορτάσουμε όλοι μαζί τον γυρισμό μας στο πατρικό μας σπίτι.

Ο ίδιος ο Κύριος μας βεβαιώνει πως με την επιστροφή του αμαρτωλού στον Θεό, οι άγγελοι πανηγυρίζουν στον ουρανό και χαίρονται για τη σωτηρία του κάθε ανθρώπου.

π. Μάριος Πολυκάρπου

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΦΟΥ κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Πα.	1/1	ΠΑΦΟΣ, Άγ. Θεόδωρος, Δοξολογία	Δε.	1/2	ΛΑΣΑ (Εσπ.)
Κυ.	3/1	ΑΓΙΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ, Άγιος Εφραίμ	Τρ.	2/2	ΠΑΦΟΣ, Παναγία Παντάνασσα
Τε.	6/1	ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΣ, Άγιοι Ανάργυροι	Κυ.	7/2	ΑΡΟΔΕΣ
Κυ.	10/1	ΚΑΛΛΕΠΕΙΑ	Κυ.	7/2	ΠΑΦΟΣ, Άγ. Θεόδωρος (Εσπ.)
Κυ.	17/1	ΚΕΔΑΡΕΣ, Άγιος Αντώνιος	Δε.	8/2	ΠΑΦΟΣ, Άγ. Θεόδωρος
Τρ.	26/1	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ (Εσπ.)	Τρ.	9/2	ΕΜΠΑ, (Εσπ.)
Σα.	30/1	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Θεόδωρος	Τε.	10/2	ΤΡΑΧΥΠΕΔΟΥΛΑ
Κυ.	31/1	ΜΑΡΑΘΟΥΝΤΑ	Κυ.	14/2	ΠΡΑΣΤΕΙΟ ΑΥΔΗΜΟΥ
Κυ.	31/1	ΣΤΕΝΗ (Εσπ.)	Κυ.	21/2	ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ
			Κυ.	28/2	ΑΡΜΟΥ

ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ κ. ΤΥΧΙΚΟΥ

Κυ.	3/1	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΑΛΑΜΙΩΤΙΣΣΗΣ	Δε.	1/2	ΣΤΕΝΗ
Δε.	4/1	ΜΕΣΑΝΑ	Τρ.	2/2	ΛΑΣΑ
Τε.	6/1	ΠΕΓΕΙΑ	Δε.	8/2	ΛΕΤΥΜΠΟΥ
Πε.	7/1	ΤΑΛΑ, Τίμιος Πρόδρομος	Τε.	10/2	ΛΥΣΟΣ, Άγιος Χαράλαμπος
Κυ.	10/1	ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΑ (Εσπ.)	Σα.	13/2	ΚΟΙΛΙΝΙΑ, Άγιος Ευλόγιος
Δε.	11/1	ΑΧΕΛΕΙΑ, Άγιος Θεοδόσιος	Δε.	15/2	ΔΟΡΑ, Άγιος Παμφίλης (Εσπ.)
Κυ.	31/1	ΘΕΛΕΤΡΑ, Άγιος Τρύφων (Εσπ.)	Τε.	17/2	ΑΡΣΟΣ, Αγία Μαριάμνη

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΚΟΥ

10/1	ΤΡΕΜΙΘΟΥΣΑ	14/2	ΜΑΡΑΘΟΥΝΤΑ
17/1	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	21/2	ΚΟΛΩΝΗ
24/1	ΜΑΝΔΡΙΑ	28/2	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

17/1	ΤΙΜΗ	7/2	ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΑ
24/1	ΑΧΕΛΕΙΑ	21/2	ΛΕΜΠΑ

Το περιεχόμενο του παρόντος τεύχους υπάρχει αυτούσιο και στην ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πάφου www.imparphou.org